Dziennik ustaw i rozporządzeń krajowych

dla

Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Rok 1892. Wydano i rozesłano dnia 10. Lipca 1892. Część X.

Nr. 40.

Ustawa

z dnia 15. Czerwca 1892 dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, zmieniająca postanowienia artykułów 4, 8, 11, 12, 13, 14, 15 i 16 ustawy z dnia 1. Stycznia 1889, Nr. 16. Dz. u. kr. o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego w publicznych szkołach ludowych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam co następuje:

§. 1.

Artykuły 4, 8, 11, 12, 13, 14, 15 i 16 ustawy z dnia 1. Stycznia 1889 (Nr. 16 Dz. ust. kraj.) o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego w publicznych szkołach ludowych zostają w dotychczasowem brzmieniu uchylone i mają odtąd opiewać:

Art. 4.

Rada szkolna okręgowa odrzuca podania tych kandydatów, którzy skutkiem wyroku karnego są wykluczeni od wybieralności do Reprezentacyi gminnej, oraz takich, na którychby ciążyły postępki niemoralne lub zdrożności, narażające mianowanego nauczyciela na usunięcie z posady.

Z reszty podań układa Rada szkolna okręgowa najdalej w 3 tygodnie po upływie terminu konkursowego listę kompetentów według formularza, przepisanego przez Radę szkolną krajową, i przesyła ją miejscowej Radzie szkolnej do zaopiniowania, zaś w przypadkach art. 2. mającym prawo prezenty do

wykonania tego prawa; poczem przekłada terno (względnie prezentę) wraz z wnioskiem swoim, jakoteż z podaniami wszystkich kompetentów i dokumentami Radzie szkolnej krajowej.

Jeżeli ma być obsadzoną posada nauczyciela kierującego szkoły o dwóch, lub więcej klasach, Rada szkolna okręgowa umieszcza na liście kompetentów tylko tych kandydatów, których uważa za specyalnie uzdolnionych do kierownictwa.

Art. 8.

Do zakresu działania Rady szkolnej krajowej należy posuwanie nauczycieli na wyższe stopnie płacy w szkołach tejsamej kategoryi.

Art. 11.

A. Roczne płace stałych nauczycieli publicznych szkół ludowych dzielą się na następujące klasy:

a) W szkołach pospolitych:

I. klasa we Lwowie i w Krakowie w połowie posad 900 zł., w drugiej połowie 800 zł.;

II. klasa w Białej, Drohobyczu, Jarosławiu Kołomyi, Nowym Sączu, Przemyślu, Rzeszowie, Samborze, Stanisławowie, Tarnopolu, Tarnowie 700 zł.;

III. klasa w Bochni, Brodach, Brzeżanach, Buczaczu, Gorlicach, Gródku, Jaśle, Jaworowie, Krośnie, Podgórzu, Sanoku, Śniatynie, Sokalu, Stryju, Trembowli, Wadowicach, Wieliczce, Złoczowie, Żółkwi 600 zł.;

IV. klasa w reszcie miast i miasteczek, w połowie posad każdego powiatu 500 zł., w drugiej połowie 450 zł.;

V. klasa w gminach wiejskich dla 15% posad każdego powiatu 400 zł., dla 20% posad 350 zł., dla 65% posad 300 zł.

b) W szkołach wydziałowych osobnych i w klasach szkół wydziałowych, połączonych z pospolitemi:

I. klasa w miastach, wymienionych powyżej pod a) I. 900 zł.;

II. klasa w miastach, wymienionych powyżej pod a) II. 800 zł.;

III. klasa w miastach, wymienionych powyżej pod a) III. 700 zł.;

IV. klasa we wszystkich innych szkołach wydziałowych 600 zł.

B. Płaca stałego młodszego nauczyciela w pierwszych trzech klasach płac szkół pospolitych tudzież we wszystkich klasach płac szkół wydziałowych wynosi 60% płacy nauczyciela starszego szkoły, przy której młodszy nauczyciel pełni służbę. Płaca młodszego nauczyciela w dwóch następnych klasach płac szkół pospolitych wynosi 300 zł. rocznie.

Za podstawę do obliczenia płacy młodszego nauczyciela w szkołach pospolitych pierwszej klasy płac, przyjmuje się płacę starszego nauczyciela w kwocie 800 zł.

C. Wynagrodzenie nauczycieli, tymczasowo ustanowionych, oznacza Rada szkolna krajowa; nie może ono jednak wynosić mniej, niż 250 zł. rocznie, ani przewyższać poborów nauczyciela stałego, którego miejsce nauczyciel tymczasowy zastępuje.

Art. 12.

W gminach wiejskich, położonych w promieniu 3 kilometrów od miast Lwowa i Krakowa (razem z Podgórzem) pobierają nauczyciele dodatek miejscowy, do emerytury niewliczalny, w kwocie 100 zł.

W gminach graniczących bezpośrednio z miastami II. klasy płac nauczycielskich, oraz w miejscowościach, uznanych za zdrojowiska, lub uzdrowiska, wreszczcie w gminach wiejskich, stanowiących ogniska przemysłu górniczego, pobierają nauczyciele dodatek miejscowy, do emerytury niewliczalny, w kwocie 50 zł. Oznaczenie gmin, które ze względu na przemysł górniczy zasługują na dodatek miejscowy, będzie rzeczą Wydziału krajowego w porozumieniu z Radą szkolną krajową.

Wszelkie inne dodatki miejscowe, o ile one obciążają fundusz krajowy, lub o ile obciążyć by go mogły, uchyla się.

Art. 13.

Oprócz płacy przyznaje Rada szkolna krajowa nauczycielom na przedstawienie Rady szkolnej okręgowej z funduszu szkolnego krajowego dodatek pięcioletni za każde pięć lat nienagannej i skutecznej służby, licząc od dnia stałej nominacyi przy publicznych szkołach ludowych.

Każdy dodatek pięcioletni, zarówno przyznany przed wejściem w życie ustawy z dnia 1. Stycznia 1889, (Dz. u. kr. Nr. 16) jakoteż na przyszłość przyznać się mający, wynosi od wejścia w życie powyższej ustawy dla wszyskich nauczycieli szkół wydziałowych i pospolitych, stale zamianowanych, bez różnicy 50 zł. rocznie.

Dodatek pięcioletni przyznany być może najwięcej razy pięć.

Nauczycielom młodszym mianowanym stale przed wejściem w życie ustawy z dnia 1. Stycznia 1889 (Dz. u. kr. Nr. 16) pięciolecie liczyć należy od chwili, kiedy ustawa ta weszła w życie. Tylko u tych nauczycieli młodszych, którzy stale zawiadywali szkołą filialną i którym prawo do pięciolecia przyznanem już było na mocy ustawy z dnia 2. Lutego 1885 (Dz. u. kr. Nr. 27) pierwsze pięciolecie liczy się od tego czasu, od którego owe prawo na mocy tej ostatniej ustawy nabyli.

Nauczycielom mianowanym stale przed wejściem w życie ustawy z dnia 2. Maja 1873 (Dz. u. kr. Nr. 251), którzy otrzymali następnie stałe posady z płacą, wymierzoną według co tylko przytoczonej, lub według ustawy z dnia 1. Stycznia 1889 (Dz u. kr. Nr. 16) należy się pierwszy dodatek pięcioletni dopiero z upływem piętnastego roku całej dotychczasowej służby, lub z upływem piątego roku stałej służby na nowym etacie.

Art. 14.

Za kierownictwo pobiera dyrektor szkoły wydziałowej, połączonej ze szkołą pospolitą, dodatek do płacy w kwocie 200 zł., dyrektor każdej osobnej szkoły wydziałowej, jakoteż nauczyciel, kierujący szkołą ludową pospolitą, należącą do I., II., lub III. klasy płacy, takiż dodatek w kwocie 100 zł., zaś nauczyciel kierujący z płacą IV. lub V. klasy 50 zł. rocznie, jeżeli w szkole takiej oprócz niego ustanowiony jest przynajmniej jeszcze jeden nauczyciel etatowy.

Dodatek ten ma być uważany przy wymiarze emerytury tylko stałych dyrektorów, a względnie stałych nauczycieli kierujących, za część ich płacy.

Zastępcy dyrektora, lub nauczyciela kierującego należy się remuneracya w wysokości dodatku za kierownictwo, przywiązanego do tej posady, jeżeli zastępstwo trwa dłużej jak trzy miesiące.

Art. 15.

Jeżeli wskutek niniejszej ustawy nauczyciel w swoich poborach miałby ponosić uszczerbek, zatrzymuje dotychczasowe pobory jako dodatek osobisty dopóty, póki na wyższą posadę przeniesiony nie będzie.

Art. 16.

Każdemu dyrektorowi, kierownikowi szkoły, tudzież nauczycielowi, który sam jeden w szkole naucza, należy się stosowne bezpłatne pomieszkanie, ile możności w budynku szkolnym. W braku pomieszkania należy im się z funduszu szkolnego miejscowego wynagrodzenie, którego wysokość oznaczy Rada szkolna okręgowa w każdym szczególnym przypadku, porozumiawszy się z stronami, obowiązanemi do dostarczenia pomieszkania nauczycielowi.

Wszyscy inni nauczyciele w miastach i miasteczkach pobierają dodatek na mieszkanie, wynoszący 10% ich płacy.

W gminach wiejskich należy wyznaczyć nauczycielowi kierującemu lub samoistnemu przynajmniej jeden morg ziemi ornej dla użytku własnego.

O ile tego gruntu gmina, lub obszar dworski nie dostarczy dobrowolnie, pokryje fundusz szkolny miejscowy koszta wydzierżawienia gruntu dla nauczyciela.

Gdyby w pojedyńczych przypadkach dostarczenie, lub wynajęcie ziemi ornej dla nauczyciela było niemożliwem, co przez Radę szkolną okręgową ma być stwierdzone, nie służy nauczycielowi prawo do żądania z tego tytułu żadnego odszkodowania, lub wynagrodzenia.

§. 2.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1. Lipca 1892.

§. 3.

Wykonanie niniejszej ustawy polecam Mojemu Ministrowi oświaty.

Wiedeń, dnia 15. Czerwca 1892.

Franciszek Józef w. r.

Gautsch w. r.

Nr 41.

Rozporządzenie

c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 30. Czerwca 1892, l. 13.512. w sprawie wynagrodzenia, przypadającego nauczycielom tymczasowo ustanowionym w publicznych szkołach ludowych.

Na podstawie art. 11. ustęp *c*) Ustawy z dnia 15. Czerwca 1892 Nr. 40. Dz. u. i rozp. kr., rozporządza c. k. Rada szkolna krajowa w sprawie wynagrodzenia, przypadającego nauczycielom tymczasowo ustanowionym w publicznych szkołach ludowych, co następuje:

§. 1. Jeżeli c. k. Rada szkolna krajowa zezwoli na poruczenie nauczycielowi etatowemu zastępstwa nauczyciela w innej szkole, w takim razie nauczycielowi temu należą się wszystkie pobory przywiązane do posady, którą tymczasowo zajmuje.

§. 2. Nauczyciel, mianowany tymczasowo bądź dla zastępstwa nauczyciela etatowego, bądź na czas opróżnienia posady etatowej, bądź też na posadzie nadetatowej, pobiera:

a) wynagrodzenie, równające się poborom nauczyciela młodszego szkoły do której został powołany, jeżeli posiada egzamin kwalifikacyjny lub co najmniej egzamin dojrzałości z seminaryum nauczycielskiego;

b) wynagrodzenie w kwocie 250 zł. (w miastach i miasteczkach z dodatkiem 25 zł. na mieszkanie, a w gminach wiejskich, wymienionych w art. 12. ustawy, z dodatkiem miejscowym), jeżeli nie posiada egzaminu dojrzałości.

§. 3. Nauczycielowi, któremu tymczasowo poruczono kierownictwo szkoły, należy się przez czas zastępstwa dodatek za kierownictwo i mieszkanie, przywiązane do tej posady, o ile mieszkanie nie służy rzeczywistemu kierownikowi lub wdowie i sierotom po kierowniku (art. 48. ustawy z d 1. Stycznia 1889, Nr. 16. Dz. u. i rozp. kraj.).

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w wykonanie od d. 1. Lipca 1892 r.

Lwów, 30. Czerwca 1892.

Badeni w. r.

Nr. 42.

U s t a w a

z dnia 9. Czerwca 1892, obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, zmieniająca postanowienia art. 22. ustawy krajowej z dnia 2. Maja 1873. Nr. 250 D. u. kr. tytuł II. o kosztach zakładania i utrzymywania publicznych szkół ludowych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, postanawiam co następuje:

§. 1.

Postanowienia art. 22. ustawy krajowej z dnia 2. Maja 1873 Nr. 250. Dz. u. kr. o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół ludowych, przestają obowiązywać w dotychczasowem brzmieniu. Artykuł ten ma opiewać na przyszłość jak następuje:

Art. 22.

Z dochodow funduszu miejscowego mają być przedewszystkiem opłaceni nauczyciele. Na inne cele szkolne można ich użyć jedynie za zezwoleniem Rady szkolnej okręgowej, skoro się okaże nadwyżka w dochodach, albo w razie, gdyby część ich już na mocy zapisu lub ustawy na inne cele przeznaczoną była

Dochody wymienione w art. 15. pod. *c*), mogą być jednak za uchwałą Rady szkolnej miejscowej i zezwoleniem Rady szkolnej okręgowej także użyte na zaopatrzenie ubogich uczniów w odzież i najniezbędniejsze przybory szkolne.

Sposób, w jaki i stosunek, w którym fundusze te na wymienione cele użyte być mają, wskaże szczegółowa instrukcya Rady szkolnej krajowej.

§. 2.

Wykonanie niniejszej ustawy polecam Mojemu Ministrowi oświaty.

Budapeszt, dnia 9. Czerwca 1892.

Franciszek Józef w. r.

Gautsch w, r.

Nr. 43.

U s t a w a

z dnia 10. Czerwca 1892 zmieniająca postanowienia §§. 69., 70. i 74. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. Marca 1875, Dz. u. k. Nr. 38.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam co następuje:

Art. I.

§§, 69., 70. i 74. krajowej ustawy wodnej z 14. Marca 1875, Dz. u. kr. Nr. 38 zostają uchylone w dotychczasowem brzmieniu, i mają opiewać jak następuje:

§. 69.

Wszelkie uszkodzenia i nadwerężenia urządzeń wodnych, przekroczenia ustaw regulujących prawo wodne, jakoteż rozporządzeń i zarządzeń wydanych w celu przeprowadzenia tychże, w szczególności zakładania budowli wodnych dla ochrony lub pożytku, użycie wód bez pozwolenia władzy, o ile to pozwolenie jest potrzebnem, przestawienie albo samowolna zmiana znaków do oznaczania wysokości wody, wreszcie szkodliwe zdrowiu zanieczyszczanie wody, o ile te czyny nie podpadają pod powszechne prawo karne, uznane zostają za przekroczenia wodne i mają być karanymi przez władzę polityczną grzywną od 5 do 150 zł. lub aresztem od jednego dnia do jednego miesiąca.

§. 70.

Osobom przeznaczonym do strzeżenia wód i urządzeń do użycia, sprowadzania i zatrzymywania wody, przysługuje taki sam zakres działania, jaki ustawa przyznaje polowym pod warunkami i ostrożnościami ustawą tą przepisanymi.

§. 74.

Dochodzenie i karanie przekroczeń tej ustawy ustaje wskutek przedawnienia, jeżeli się wykraczającego nie pociągnie do śledztwa w przeciągu sześciu miesięcy od dnia popełnienia wykroczenia.

Przedawnienie nie rozciąga się na obowiązek, który na przekraczającego wkłada §. 72, jakoteż na jego obowiązek do wynagradzania szk dy.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia,

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, sprawiedliwości, spraw wewnętrznych i handlu.

Budapeszt, dnia 10. Czerwca 1892.

Franciszek Józef w. r.

Taaffe w. r. **Falkenhayn** w. r.
Bacquehem w. r. **Schönborn** w. r,

Nr. 44.

U s t a w a

z dnia 10. Czerwca 1892, zmieniająca postanowienie §. 3. lit. n. ustawy krajowej z dnia 17. Lipca 1876, Dz. u. kr. Nr. 28.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam, co następuje:

Art. I.

§. 3, lit. n.) ustawy krajowej z dnia 17. Lipca 1876, Dz. u. k. Nr. 28 zostaje uchylonym w dotychczasowem brzmieniu, i ma opiewać jak następuje:

n) Samowolne uszkadzanie lub zanieczyszczanie cudzych sadzawek i rezerwoarów na ryby, zakładów do sztucznego chowu ryb i studzień polnych, o ile takie uszkodzenie lub zanieczyszczanie nie podlega według ustawowych postanowień o prawie wodnem ukaraniu przez władze polityczne.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Memu Ministrowi rolnictwa i spraw wewnętrznych.

Budapeszt, 10 Czerwca 1892.

Franciszek Józef w. r.

Taaffe w. r. **Falkenhayn** w. r.